Ďalšie chyby v sektore potravinárstva si nemôžeme dovoliť

Únia potravinárov Slovenska (ÚPS) apeluje na vládu SR a ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Samuela Vlčana, aby sa nepostavili k potravinárskemu priemyslu chrbtom a napravili obrovské zlyhanie bývalého vedenia rezortu v oblasti podpory potravinárskeho odvetvia. Zhodli sa na tom delegáti Valného zhromaždenia ÚPS s vedením Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) na 28. valnom zhromaždení ÚPS, ktoré sa uskutočnilo 23. júna 2021.

Záporné saldo zahraničného obchodu s potravinami sa v roku 2020 vyšplhalo až do výšky takmer 1,7 mld. eur. V porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku sa zvýšilo o 90,6 mil. eur (5,1 %). Skrytý potenciál slovenského agrosektora ostane nevyužitý, pokiaľ si politici neuvedomia, že podpora domáceho poľnohospodárstva musí ísť súbežne aj s podporou spracovania vyprodukovaných poľnohospodárskych komodít, ktorú zabezpečuje potravinárska výroba.

Vzhľadom na jasné ciele uvedené v Programovom vyhlásení vlády SR v oblasti potravinárstva vyzýva Únia potravinárov Slovenska vládu SR a najmä nového ministra pôdohospodárstva, aby toto obdobie vnímali ako prelomové na skutočný reštart slovenského potravinárstva a aby zvyšovanie sebestačnosti Slovenska v produkcii potravín bolo konečne realizované konkrétnymi systémovými opatreniami.

Potravinársky priemysel je roky finančne poddimenzovaný. Chýbajúce zdroje a krehkosť celého odvetvia aktuálne znásobil boj s pandémiou koronavírusu COVID-19. Toto kritické obdobie vo viacerých európskych krajinách viedlo k prijímaniu razantných opatrení na podporu domáceho agropotravinárstva pre prípad, že by došlo k narušeniu jednotného európskeho trhu. Slovenská republika nevytvorila dostatočné nástroje na podporu potravinárstva. V období COVID krízy môžeme konštatovať, že podpora rezortu zostala zabudnutá ako celok. V tomto ekonomicky ťažkom období sú prijímané legislatívne opatrenia, ktoré vedú k zvýšeniu minimálnej mzdy, rastu cien energií, zvýšeniu poplatkov za odpady z obalov a vypusteniu niektorých neprimeraných podmienok, ktoré oslabujú

postavenie potravinárov v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch.

Samostatnou kapitolou je neospravedlniteľné zlyhanie exministra pôdohospodárstva pri Pláne obnovy. Jeho kľúčovou úlohou z pohľadu potravinárstva malo byť dofinancovanie technologickej obnovy potravinárskej výroby a plnenie cieľov európskej stratégie „Z farmy na stôl“ z budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky. V Pláne obnovy však pre sektor potravinárstva neboli vyčlenené žiadne finančné prostriedky. Preto je nevyhnutné nájsť iné štátne zdroje, ktorými sa technologická obnova podporí a dorovná sa konkurencieschopnosť domáceho potravinárstva na jednotnom európskom trhu.

Jedinou pomocou na zmiernenie následkov COVID krízy pre potravinárov bola výzva z Programu rozvoja vidieka SR. Avšak vzhľadom na diskriminačné nastavenie výzvy, bola pomoc poskytnutá len obmedzenému počtu významných výrobcov potravín, ktorí zabezpečujú potravinovú sebestačnosť Slovenska.

„Slovenské potravinárstvo nevyhnutne potrebuje zlepšenie podnikateľského prostredia na výrobu zdravých a bezpečných potravín. V globalizovanom svete, pri nerovnakých podmienkach podpôr v porovnaní s členskými krajinami EÚ a pri neustále stúpajúcich environmentálnych nárokoch na výrobu potravín, sa tento cieľ napĺňa čím ďalej tým ťažšie. V krajinách západnej Európy má potravinárstvo status najsilnejšieho priemyslu. Svojou výkonnosťou a významom dominuje aj nad automobilovým priemyslom a práve preto je významne finančne podporované zo strany štátu. Podpora domáceho potravinárskeho sektora je dôležitá aj z dôvodu eliminácie uhlíkovej stopy importmi,“ uviedol predseda Únie potravinárov Slovenska Daniel Molnár.

Únia potravinárov Slovenska preto žiada:

1. Zahrnúť potravinárov do plnenia strategických cieľov budúcej Spoločnej poľnohospodárskej politiky
2. Vyčleniť dostatočnú finančnú podporu v novom Programe rozvoja vidieka do opatrení, v ktorých

sú potravinári oprávnenými žiadateľmi
3. Vytvoriť v rozpočte MPRV SR stabilnú položku na podporné schémy štátnej pomoci pre domáci potravinársky priemysel a to pre všetkých producentov nediskriminačným spôsobom
4. Posilniť úradnú kontrolu potravín z hľadiska dodržiavania právnych predpisov a zabezpečenia eliminácie zdravotnej neškodnosti a bezpečnosti potravín.